

Djupare analys av frågan och svaren om prova-på-verksamhet (främst inom motocross men inte begränsat till det)

Lite sammanfattande finns det inte ett enda problem bakom bristen på prova-på-verksamhet, utan flera olika typer av hinder. Men många av dem är möjliga att minska genom samordning.

Distriktets viktigaste roll bör vara att göra det enklare för klubbarna att säga ja.

Inte genom att lägga mer ansvar på klubbarna, utan genom att erbjuda:

- synlighet
- struktur
- material
- utrustning
- utbildning
- samordning
- stöd vid första genomförandet

Med rätt stöd kan flera av de klubbar som idag svarar "inte just nu" sannolikt gå över till "ja, om vi får hjälp".

Här kommer en kortare analys av de svar som vi fick in vid fråga till ett större antal av distriktets klubbar.

1. Frågeställningens kärna

Den ursprungliga frågan har två tydliga syften:

Kartlägga befintlig prova-på-verksamhet

- Vilka klubbar har redan verksamhet?
- Finns länkar till hemsida, Facebook eller Instagram?
- Kan distriktet hjälpa till med marknadsföring?

Identifiera hinder hos klubbar som saknar prova-på

- Varför finns ingen verksamhet?
- Vad behöver klubbarna hjälp med?
- Vad kan distriktet göra för att underlätta?

Det är en bra och konkret frågeställning, eftersom den inte bara frågar *om* verksamhet finns, utan också öppnar för att förstå *varför* den saknas.

2. Övergripande bild av svaren

Svaren visar att det finns ett tydligt intresse för prova-på-verksamhet, men också flera återkommande hinder. Klubbarna befinner sig i olika mognadsgrad:

Klubbarna kan grovt delas in i fyra grupper

A. Klubbar med fungerande prova-på-verksamhet

Exempel:

- MA Lerum
- Hisingens MK
- FMCK Borås
- Klubben som kör drop-in varje måndag ihop med crosskolan
- Eventuellt fler som har verksamhet kopplad till crosskola

Dessa klubbar har redan någon form av fungerande modell, men några behöver hjälp med synlighet, struktur eller informationsspridning.

B. Klubbar som har haft eller planerar prova-på

Exempel:

- Klubben som genomförde en lyckad prova-på-dag föregående år
- Klubben som gör sporadiska försök
- Klubbar som har cross- eller endurosolor men ännu ingen ren prova-på

Här finns potential. De har erfarenhet, vilja eller befintlig verksamhet, men saknar kanske struktur, resurser eller stöd för att göra det återkommande.

C. Klubbar som vill men hindras av resurser

Exempel:

- Klubbar som saknar egna fordon
- Klubbar som saknar fungerande barnhojar
- Klubbar som saknar personal, ledare eller engagemang
- Klubbar som tycker att det är organisatoriskt tungt

Detta är den största och mest återkommande kategorin. Här finns sannolikt störst effekt om distriktet går in med stöd.

D. Klubbar som har strukturella eller juridiska hinder

Exempel:

- Kungsbacka MA saknar utrymme för minibana
- Klubben som saknar godkänd knattebana
- Vattenskoterklubben som påverkas av lagstiftning och dispenskrav

Här räcker det inte med marknadsföring. Dessa klubbar behöver hjälp med anläggningsfrågor, tillstånd, regeltolkning eller påverkan på högre nivå.

3. Återkommande teman i svaren

3.1 Det finns efterfrågan från barn och föräldrar

Flera svar visar att frågan återkommer från allmänheten:

“Det händer att vi får den frågan också då och då.”

“Vi får ofta in frågan hur man kan komma igång med motorsport som barn/nybörjare.”

Detta visar att det finns ett rekryteringsfönster. Problemet verkar alltså inte främst vara bristande intresse från barn och föräldrar, utan snarare att klubbarna har svårt att möta efterfrågan.

Slutsats:

Distriktet bör se prova-på-verksamhet som en viktig rekryteringsfråga, inte bara som en enskild klubbaktivitet.

3.2 Många klubbar saknar fordon

Ett av de tydligaste hindren är bristen på egna fordon:

- “Vi har inga egna fordon.”
- “Vi har tyvärr ingen prova på grund av att vi inte har hojar för att låna ut.”
- “Vi har saknat fungerande cyklar.”

Detta är särskilt viktigt för barn och nybörjare. Föräldrar vill ofta inte köpa motorcykel, skydd och medlemskap innan barnet ens har testat.

Problem:

Om klubben inte har lånefordon blir tröskeln hög. Motorsport blir då en sport där man förväntas investera innan man vet om barnet vill fortsätta.

Möjlig distriktsåtgärd:

Skapa en gemensam “prova-på-pool” med barnhojar, elhojar, skydd och hjälmar som klubbar kan låna vid särskilda tillfällen.

3.3 Ledar- och funktionärsbrist är ett stort hinder

Flera svar pekar på brist på personal, engagemang och ork:

- “Vi har inga resurser eller personal för det.”
- “Det kräver rätt så stor insats av föreningens medlemmar.”
- “Det kan vara svårt nog att få medlemmar att ställa upp i den vanliga verksamheten.”
- “Saknas lite engagemang, tid och ork.”

Detta är kanske det mest kritiska området. Även om distriktet ordnar fordon löser det inte problemet om klubbarna inte har folk som kan genomföra verksamheten.

Slutsats:

Distriktet behöver inte bara tänka utrustning, utan också organisationsstöd.

Möjliga distriktsåtgärder:

- färdigt koncept för prova-på-dag
- checklista för bemanning
- mall för säkerhetsgenomgång

- anmälningsformulär
- rollfördelning: mottagning, utrustning, instruktör, banvakt, föräldrakontakt
- utbildning av prova-på-ledare
- mobil stödgrupp från distriktet vid första tillfället

3.4 Anläggningsfrågor begränsar flera klubbar

Några klubbar saknar fysisk möjlighet:

- inget utrymme för minibana
- ingen godkänd knattebana
- resurser saknas för att få bana godkänd

Detta är ett annat slags hinder än fordon och personal. Här handlar det om långsiktig anläggningsutveckling.

Slutsats:

Distriktet bör skilja på klubbar som saknar "aktivitet" och klubbar som saknar "förutsättningar". Alla kan inte lösa prova-på med samma verktyg.

Möjliga distriktsåtgärder:

- hjälpa klubbar med rådgivning kring knattebana
- samla exempel från klubbar som fått banor godkända
- skapa kontakt med banbesiktningspersoner
- stötta med bidragsansökningar
- ta fram standardiserad enkel minibane-modell

3.5 Verksamhet kopplad till crosskola verkar fungera bäst

De mest positiva exemplen verkar vara där prova-på är kopplat till redan etablerad barn- eller ungdomsverksamhet:

- FMCK Borås kör i samband med crosskola
- annan klubb kör drop-in varje måndag ihop med crosskolan
- vissa klubbar har cross- och endurosolor även om de inte har ren prova-på

Detta är viktigt. Prova-på-verksamhet blir troligen mer hållbar om den inte ligger som ett helt separat projekt, utan integreras i befintlig barnverksamhet.

Slutsats:

Distriktet bör inte bara fråga "har ni prova-på?", utan också "har ni crosskola/endurosola där prova-på kan kopplas på?"

3.6 Informationsläget är splittrat

Några klubbar har tydliga länkar. Andra saknar hemsida, har trasig hemsida, använder Facebook eller ber intresserade maila en person.

Exempel:

- MA Lerum har länk men hemsidan är nere
- Hisingens MK har Facebook-länk
- FMCK Borås har hemsidelänk

- Drop-in-klubben hänvisar till mailkontakt
- Vissa säger "vi hör av oss när datum är bestämt"

Detta gör det svårt för distriktet att marknadsföra på ett enhetligt sätt.

Slutsats:

Distriktet bör skapa en samlad informationssida:

"Prova på motorsport i distriktet".

Den kan innehålla:

- klubb
- gren
- ort
- ålder
- kontaktperson
- länk
- om utrustning finns
- om medlemskap krävs
- datum eller "kontakta klubben"
- status: aktiv / planerad / saknas

4. Viktiga skillnader mellan sportgrenar

Svaren visar också att olika motorsportgrenar har olika villkor.

Motocross/enduro

Här handlar hindren främst om:

- barnhojar
- skyddsutrustning
- ledare
- knattebana
- crosskola
- banstatus

Det finns samtidigt flera fungerande exempel.

Vattenskoter

Här finns ett mer juridiskt problem:

- medlemskap krävs
- dispensansökan krävs
- lagstiftning begränsar barns möjlighet att prova
- frågan har lyfts till RF, ordförande, jurister och politiker

Detta är inte en fråga som en enskild klubb rimligen kan lösa själv.

Slutsats:

Distriktet bör lyfta vattenskoterfrågan separat till förbunds nivå. Den bör inte blandas ihop med vanliga klubbhinder som "vi saknar hojar".

5. Underliggande problem som framträder

5.1 Prova-på är viktigt, men upplevs som tungt

Det finns ingen tydlig ovilja. Tvärtom svarar flera positivt. Men många beskriver det som svårt att organisera.

Det tyder på att distriktets roll bör vara att minska trösklarna.

5.2 Klubbarna behöver färdiga lösningar, inte bara uppmaningar

Att säga "ordna prova-på" räcker inte. Klubbarna behöver konkret stöd.

Exempel:

- "Så här gör ni."
- "Här finns material."
- "Här finns lånehojar."
- "Här är anmälningsmall."
- "Här är försäkrings- och licensinfo."
- "Här är en färdig affisch."
- "Här är en person från distriktet som hjälper er första gången."

5.3 Det finns fungerande förebilder

FMCK Borås, MA Lerum, Hisingens MK och drop-in-verksamheten kan användas som goda exempel.

Distriktet bör intervjua dessa klubbar och dokumentera:

- hur de bemannar
- hur de hanterar säkerhet
- hur de finansierar fordon och utrustning
- hur många deltagare de tar emot
- hur de går från prova-på till medlemskap
- vad som varit svårast

6. Möjliga konkreta åtgärder för distriktet

Åtgärd 1: Skapa en distriktsgemensam prova-på-sida

En enkel sida med alla klubbar och deras status.

Exempel på kategorier:

- **Aktiv prova-på**
- **Planerad prova-på**
- **Crosskola/enduroskola med möjlighet till nybörjare**
- **Ingen prova-på just nu**
- **Behöver stöd**

Detta gör det lättare för föräldrar att hitta rätt.

Åtgärd 2: Ta fram ett “prova-på-kit”

Ett färdigt stödmaterial till klubbarna:

- checklista inför aktivitet
- säkerhetsrutiner
- mall för riskbedömning
- bemanningsschema
- anmälningsschema
- informationsbrev till föräldrar
- affisch/sociala medier-text
- utvärderingsformulär efteråt

Detta minskar organisationsbördan.

Åtgärd 3: Skapa en mobil utrustningspool

Distriktet kan undersöka möjlighet att köpa in eller samordna:

- små barnhojar
- eventuellt elhojar
- hjälmar
- stövlar
- skyddsvästar
- handskar
- enklare verktyg
- transportlösning

Klubbar kan boka detta vid prova-på-dagar.

Det skulle direkt adressera ett av de vanligaste hindren i svaren.

Åtgärd 4: Stöd klubbar med ledare och utbildning

Distriktet kan ordna kort utbildning för prova-på-ledare:

- bemötande av barn och föräldrar
- grundläggande säkerhet
- hur man introducerar sporten
- hur man skapar trygg första upplevelse
- hur man följer upp efteråt

Det kan också finnas en “startgrupp” från distriktet som hjälper klubbar första gången.

Åtgärd 5: Hjälp med ban- och anläggningsfrågor

För klubbar som saknar knattebana eller minibana behövs annat stöd:

- rådgivning om godkännande
- kontakt med banbesiktare
- exempelritningar
- erfarenhetsutbyte med klubbar som redan har fungerande barnbana
- hjälp att söka ekonomiskt stöd

Åtgärd 6: Skapa nätverk mellan crosskolor

FMCK Borås tar upp en viktig fråga kring samarbete mellan crosskolor. De verkar både öppna för samarbete och frågande till uppgifter om att de skulle ha tackat nej.

Detta bör följas upp separat, eftersom det kan finnas ett kommunikationsproblem.

Rekommendation:

Distriktet bör kontakta FMCK Borås direkt och reda ut:

- vilken satsning som avsågs
- vem som kontaktades
- om det finns missförstånd
- hur Borås kan vara del i ett framtida nätverk

Det vore olyckligt om en klubb som redan har fungerande öppen crosskola upplever att de felaktigt framställts som ointresserade.

7. Förslag på uppföljande frågor till klubbarna

För att få ett mer användbart beslutsunderlag kan distriktet skicka en kort uppföljningsenkät.

För klubbar med prova-på

1. Hur ofta kör ni prova-på?
2. Vilka åldrar tar ni emot?
3. Har ni egna fordon och skydd?
4. Hur många deltagare kan ni ta emot per tillfälle?
5. Behöver deltagaren vara medlem?
6. Finns länk till anmälan eller kontakt?
7. Vill ni att distriktet marknadsför er verksamhet?
8. Vad behöver ni för att utveckla verksamheten?

För klubbar utan prova-på

1. Vill ni starta prova-på om stöd finns?
2. Vad är största hindret?
 - fordon
 - skydd
 - ledare
 - bana
 - ekonomi
 - tillstånd/regler
 - annat
3. Har ni crosskola/enduroskola eller annan ungdomsverksamhet?
4. Skulle ni vilja låna ett prova-på-kit?
5. Skulle ni vilja ha hjälp från distriktet vid första tillfället?
6. Finns intresse för samarbete med närliggande klubb?

8. Sammanfattande bedömning

Svaren visar att det finns en god grund att bygga vidare på. Flera klubbar har redan fungerande verksamhet eller planer. Samtidigt finns tydliga hinder som återkommer:

- brist på barnfordon
- brist på skyddsutrustning
- brist på ledare och funktionärer
- organisatorisk belastning
- avsaknad av godkänd knatte-/minibana
- svag eller splittrad information
- juridiska hinder inom vissa grenar

Den viktigaste slutsatsen är att distriktet kan göra stor nytta genom att fungera som samordnare, stödfunktion och kunskapsbank.

9. Rekommenderad prioritering

Jag skulle föreslå att distriktet prioriterar så här:

Steg 1: Synliggör det som redan finns

Samla alla aktiva prova-på-verksamheter på en distriktsgemensam sida och börja marknadsföra dem.

Steg 2: Följ upp klubbar med potential

Kontakta klubbar som har crosskola, tidigare prova-på eller planerade dagar. De är närmast att komma igång.

Steg 3: Bygg ett prova-på-koncept

Ta fram mallar, checklistor, affischer och rutiner som klubbarna kan använda direkt.

Steg 4: Utred gemensam utrustningspool

Detta skulle angripa ett av de största praktiska hindren.

Steg 5: Arbeta strategiskt med anläggning och juridik

Separera de svårare frågorna, som knattebanor, minibana och vattenskoterlagstiftning, och hantera dem på distrikts- eller förbunds nivå.